

Sprawozdanie z realizacji Programu pomocy wybitnie zdolnym za 2014 rok



Pomaganie najczęściej kojarzymy z dzieleniem się. Część tego, czego sami mamy więcej, ofiarowujemy osobom, dla których los był mniej łaskawy. Nam bliższy jest jednak inny sens pomagania – współpraca. Staramy się wspólnie z podopiecznymi robić wszystko, by ich talent mógł się w pełni rozwinąć.

Dane organizacji

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci
Stowarzyszenie o statusie organizacji pożytku publicznego
Siedziba: 02-093 Warszawa, ul. Pasteura 5a
KRS: 0000044710

Skład Zarządu

prof. Konrad Banaszek (Skarbnik)
dr Piotr Borsuk
Marcin Braun
prof. Adam Frączek
Adam Izdebski
dr Wawrzyniec Kofta
prof. M. Katarzyna Kornacka (Wiceprzewodnicząca)
Joanna Kulesza
Maria Mach (Sekretarz, Dyrektor Biura)
prof. Jan Madey (Przewodniczący)
prof. Zbigniew Marciniak (Wiceprzewodniczący)
prof. Krystyna Makowska-Ławrynowicz
prof. Lucjan Pielą
prof. Andrzej Sękowski
prof. Janusz Siedlecki

***Dziękujemy wszystkim naszym współpracownikom i wolontariuszom,
dzięki którym prowadzimy naszą działalność***

***Szczególne podziękowania kierujemy do naszego Partnera Strategicznego
Fundacji PZU***

O Funduszu

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci jest stowarzyszeniem prowadzącym działalność pożytku publicznego w zakresie edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży, opierając się na pracy społecznej członków i zaangażowaniu pracowników naukowych wyższych uczelni. Współpracujemy z uczelniami, instytucjami badawczymi, kulturalnymi i artystycznymi zapewniając bezpłatny udział dzieci i młodzieży w specjalnie dla nich przygotowanych zajęciach wzmacniających rozwój ich uzdolnień, są to m.in. specjalistyczne warsztaty naukowe, staże badawcze, wielodyscyplinarne obozy naukowe i ogólnorozwojowe, warsztaty muzyczne, plastyczne oraz koncerty uczniów szkół muzycznych z całego kraju. Pomagamy finansowo młodym muzykom przy wyjazdach na kursy muzyczne, baletowe, a także przy zakupie instrumentów. Wspieramy różnorodne inicjatywy służące rozwijaniu uzdolnień i pasji dzieci i młodzieży. Inicjujemy dyskusje specjalistów i organizujemy zajęcia dla nauczycieli na temat pracy z uczniem zdolnym, zachęcamy do uwzględnienia szczególnych potrzeb tej grupy uczniów w pracy szkół, uczelni i instytutów badawczych.

Program pomocy wybitnie zdolnym adresowany jest do uczniów o bardzo różnorodnych zainteresowaniach i uzdolnieniach. Co roku przyjmujemy do Programu ponad 500 zdolnych uczniów z całego kraju zajmujących się naukami ścisłymi, przyrodniczymi czy humanistycznymi. Ważnym celem Programu jest wspieranie samodzielnej pracy nad rozwojem zainteresowań i zdobywanie przez uczestników cennych umiejętności i wiedzy. Staramy się rozwijać w młodych ludziach ciekawość i pasję naukowe, stawiamy przed nimi trudne wyzwania, których na co dzień w swoim środowisku są pozbawieni.

Fundusz pomaga zdolnej młodzieży zapewniając całkowicie bezpłatny udział w różnego rodzaju formach aktywności, zależnie od zainteresowań i uzdolnień. Tematykę zajęć staramy się dobierać tak, żeby dotyczyła aktualnych problemów i metod badawczych, zarówno jeśli chodzi o pracę w laboratorium z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu, czy o pracę z tekstem. Najistotniejszym czynnikiem stymulującym rozwój młodzieży zdolnej jest stawianie przed nimi zadań na miarę ich możliwości. Dlatego realizacja naszego Programu nie byłaby możliwa bez zaangażowania pracowników naukowych wyższych uczelni i placówek badawczych. To oni poświęcają swój czas na przygotowanie i przeprowadzenie zajęć, opracowują problemy badawcze. W pracę z naszymi młodymi naukowcami angażują się najlepsi specjaliści w swoich dziedzinach, naukowcy z wieloletnim stażem i dorobkiem naukowym, profesorowie, doktorzy, doktoranci, studenci pierwszych lat studiów. Do grona współpracowników i członków stowarzyszenia co roku dołączają dawni stypendyści. Wielu z nich zostaje naszymi wolontariuszami i pracuje z młodszymi kolegami. Działają na rozmaitych obszarach nauki, techniki, medycyny, literatury czy sztuki. Współpracują z nami pracownicy naukowcy następujących instytucji: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Politechniki Warszawskiej, instytutów Polskiej Akademii Nauk, Centrum Astronomii UMK w Toruniu, Akademii Muzycznej i Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Wszyscy pracownicy naukowcy współpracujący z Funduszem nie pobierają wynagrodzenia za prowadzenie zajęć.

Kwalifikacja do Programu przeprowadzana jest w miesiącach czerwiec – wrzesień każdego roku w oparciu o wyniki pracy, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, w 4-stopniowej procedurze z udziałem specjalistów z poszczególnych dziedzin. W kwalifikacji uczestniczą współpracujący z Funduszem pracownicy naukowcy wyższych uczelni i instytutów PAN, artyści oraz dawni uczestnicy Programu. Nominacja do Programu przyznawana jest na okres od 1 października do 30 września każdego roku. Wnioski o objęcie pomocą Funduszu złożyć może każdy: nauczyciel, rodzic, czy sam uczeń. Najczęściej czynią to szkoły. W każdym przypadku zwracamy się do osoby zgłoszonej o własną wypowiedź na temat zainteresowań oraz o przedstawienie wyników pracy. Staramy dowiedzieć się, co sami zgłaszający uważają za najistotniejsze w swojej pracy, co ich interesuje, ciekawi i pasjonuje.

Działalność Funduszu w 2014

Programu pomocy wybitnie zdolnym

W roku szkolnym 2013/2014 do Programu zakwalifikowano 518 uczniów w tym o uzdolnieniach poznawczych 327, muzycznych 135, plastycznych 36 i baletowych 20. Do grona stypendystów zakwalifikowano 110 osób (w tym 58 po raz pierwszy), do grona podopiecznych 154, do grona kandydatów 254 osoby. W roku szkolnym 2014/2015 do Programu zakwalifikowano 529 uczniów, w tym o uzdolnieniach poznawczych 344, muzycznych 139, plastycznych 36 i baletowych 10. Status stypendysty przyznano 111 osobom (w tym 56 po raz pierwszy), podopiecznego 136, kandydata 282 uczniom. Do Programu przyjmowani są uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadpodstawowych. 30% mieszka na wsi i w małych miasteczkach, a 59 % poza miastami wojewódzkimi, 40% stanowią dziewczęta.

Formy pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach poznawczych

Specjalistyczne warsztaty badawcze

Specjalistyczne warsztaty badawcze są jedną z podstawowych form pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach poznawczych. Ich podstawowym celem jest zapoznanie uczestników z najnowocześniejszym sprzętem laboratoryjnym i metodologią pracy badawczej. Podczas zajęć (w miarę możliwości) stykają się z aktualnymi problemami naukowymi, które są przedmiotem badań w placówce organizującej zajęcia. Kolejnym ważnym elementem warsztatów jest możliwość nawiązania bezpośredniego kontaktu i ewentualnej współpracy z pracownikami naukowymi (często owocem tej współpracy są staże badawcze). Bardzo duże znaczenie dla rozwoju uczestników mają też kontakty z rówieśnikami, możliwość pracy w zespole oraz brak czynników rywalizacji. W trosce o rozwój nie tylko ich uzdolnień naukowych, ale także osobowości i wrażliwości staramy się wzbogacać ich pobyt na warsztatach wyjściem do teatru lub filharmonii.

Fundusz organizuje warsztaty naukowe oddzielnie dla uczniów klas I-II gimnazjów i szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych i III klasy gimnazjum. Warsztaty dla młodszych uczestników Programu mają nieco inny charakter niż zajęcia przygotowywane dla licealistów. Ich zadaniem jest przede wszystkim rozbudzenie i ukierunkowanie zainteresowań młodych przez umożliwienie im zapoznania się z podstawowymi metodami pracy badawczej oraz wskazanie ciekawych zagadnień naukowych w powiązaniu ze zjawiskami życia codziennego. Znaczącą rolę odgrywają też działania integracyjne i ogólnorozwojowe nastawione na wspomaganie harmonijnego rozwoju młodych ludzi. Warsztaty badawcze dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i III klas gimnazjów odbywały się w czołowych placówkach PAN i na wyższych uczelniach. Mają one na celu przygotowanie do pracy badawczej, zapoznanie z najlepszymi ośrodkami badawczymi, nowoczesnymi metodami badań i aparaturą w poszczególnych dziedzinach oraz najciekawszymi problemami badawczymi w danych placówkach naukowych. Warsztaty, z wyjątkiem warsztatów biologicznych i chemicznych, odbywały się w jednej placówce.

➤ **Warsztaty badawcze w Instytucie Fizyki PAN w Warszawie**

Warsztaty odbyły się w dniach 19-24 stycznia 2014. Wzięło w nich udział 22 uczniów. Tutorami było dwóch dawnych uczestników Programu, obecnie studentów fizyki na UW. Temat warsztatów: *Fizyka magnetyzmu, nadprzewodnictwa i półprzewodników oraz biofizyka*. Warsztaty przygotowane od strony merytorycznej i koordynowane przez prof. Grzegorza Grabeckiego. Uczestnicy warsztatów zostali podzieleni na 9 zespołów badawczych w zależności od tego, które zadanie kwalifikacyjne wybrali przed warsztatami. Podczas warsztatów uczestnicy oprócz pracy w laboratorium mieli możliwość korzystania z bogatych zbiorów biblioteki Instytutu, a także konsultacji z pracownikami naukowymi Instytutu. Warsztaty zakończono seminarium podsumowującym, podczas którego zespoły prezentowały wyniki swojej pracy. Uzupełnieniem programu warsztatów była wizyta uczestników w Filharmonii Narodowej.

➤ **Warsztaty w Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego**

Warsztaty odbyły się w dniach 26-31 stycznia 2014 z udziałem 8 uczniów. Od uczestników warsztatów wymagane były umiejętności programistyczne. Opiekę nad nimi sprawował tutor – absolwent programu Funduszu. Uczestnicy pracowali nad tematem: *Modelowanie matematyczne zjawisk ze świata naturalnego*. Warsztaty przygotowane i koordynowane przez prof. Marka Niezgódkę, dyrektora ICM. Uczestnicy warsztatów pracowali w zespołach w laboratorium komputerowym pod opieką pracowników Instytutu. W ramach warsztatów oprócz pracy w grupach w laboratorium komputerowym, odbywały się wykłady wspólne dla wszystkich. Uzupełnieniem programu warsztatów była wizyta teatrze.

➤ **Warsztaty chemiczne na Wydziale Chemii Uniwersytetu Warszawskiego**

Warsztaty odbyły się w dniach 16-21 lutego. Uczestniczyło w nich 31 uczniów. Opiekowała się nimi dwójka tutorów, studentów chemii na UW. Warsztaty przygotowane merytorycznie i koordynowane przez prof. Mariannę Kańską z Zakładu Chemii Organicznej. Zajęcia odbywały się na Wydziale Chemii i w laboratoriach innych placówek badawczych w 6 grupach według

zainteresowań badawczych uczestników (Zakład Biofizyki IFD Wydziału Fizyki UW, Zakład Chemii Organicznej Wydziału Chemii UW, Zakład Technologii Chemicznej Wydziału Chemii UW, Zakład Chemii Nieorganicznej i Analitycznej Wydziału Chemii UW, Zakład Chemii Fizycznej Wydziału Chemii UW). Warsztaty umożliwiły uczestnikom zapoznanie się z pracą w prawdziwych laboratoriach naukowych. Oprócz zajęć w grupach badawczych, odbyły się też wykłady wspólne dla wszystkich, z zakresu współczesnej chemii. Uzupełnieniem programu była wizyta w Teatrze Wielkim Operze Narodowej.

➤ **Warsztaty biologiczne w Warszawie**

Warsztaty odbyły się w dniach 2-7 marca 2014. Uczestniczyło w nich 34 uczniów. Opiekowała się nimi czwórka byłych uczestników Programu. Od strony merytorycznej warsztaty przygotowane przez koordynatorów poszczególnych placówek badawczych, w których odbywały się zajęcia: na Wydziale Biologii UW (Zakład Genetyki Bakterii, Zakład Hydrobiologii, Zakład Parazytologii), Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej, Instytut Biologii Doświadczalnej PAN, Centrum Onkologii, Instytut Matki i Dziecka. Uczestnikom zaproponowano do wyboru 7 wariantów zajęć w różnych ośrodkach badawczych. Podczas warsztatów uczestnicy zapoznali się z nowoczesnymi metodami i aparaturą badawczą, a także sami mieli możliwość przeprowadzania doświadczeń i opracowywania wyników. We wszystkich placówkach mieli też dostęp do bibliotek i komputerowych baz danych oraz możliwość konsultacji z pracownikami naukowymi. Uzupełnieniem programu warsztatów była wizyta w teatrze.

➤ **Warsztaty informatyczne w Instytucie Informatyki Uniwersytetu Warszawskiego**

Warsztaty odbyły się w Ośrodku Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów, dniach 26 lutego – 2 marca 2014. Wzięło w nich udział 15 uczestników, opiekowała się nimi dwójka absolwentów programu, obecnie studentów informatyki i matematyki na UW. Podczas warsztatów uczestnicy wysłuchali 8 wykładów poświęconych problematyce struktur danych i algorytmów dynamicznych. Pozostały czas poświęcony był na samodzielną pracę nad zaproponowanymi przez wykładowców problemami. Program warsztatów wzbogacił spektakl w Teatrze Narodowym.

➤ **Warsztaty badawcze na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego**

Warsztaty odbyły się w dniach 9-14 marca 2014. Uczestniczyło w nich 16 uczniów. Opiekowała się nimi dwójka tutorów – absolwentów programu. Warsztaty przygotowane merytorycznie i koordynowane przez prof. Bogdana Cichońskiego z Instytutu Fizyki Teoretycznej UW. Uczestnicy warsztatów pracowali pod kierunkiem pracowników naukowych w 5 zespołach nad wybranymi tematami badawczymi, z zakresu których rozwiązyali zadania kwalifikujące na warsztaty. Podczas warsztatów uczestnicy przeszli przez cały cykl pracy badawczej od ogólnego zapoznania się z problematyką, poprzez przeprowadzenie doświadczeń, opracowywanie wyników do prezentacji i dyskusji. Uzupełnieniem programu była wizyta w teatrze. Warsztaty kończą się prezentacją wyników na seminarium podsumowującym, które odbyło się 7 czerwca 2014 na Wydziale Fizyki UW.

➤ **Warsztaty matematyczne w Gdyni**

Warsztaty odbyły się w dniach 21-23 marca 2014. Wzięło w nich udział 22 uczniów szkół podstawowych oraz klas I-II gimnazjów. Warsztaty od strony merytorycznej przygotował i koordynował nauczyciel matematyki prof. Wojciech Tomalczyk. Są to jedyne warsztaty Funduszu, na które uczniowie przyjeżdżają z nauczycielem lub rodzicem. Zajęcia odbywają się w III LO im. Marynarki Wojennej RP w Gdyni, tam też są wszyscy zakwaterowani. W programie zajęć znalazły się wykłady, seminaria, odczyty uczestników, konsultacje i konkurs matematyczny. Podczas warsztatów przewidziano również zajęcia dla rodziców poświęcone wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży uzdolnionej. Warsztaty poprowadziła dr hab. Wioletta Radziwiłłowicz z Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego. Wzięło w nich udział 19 osób. Oprócz zajęć warsztatowych zaplanowano również wycieczkę po Trójmieście i spacer brzegiem morza.

➤ **Warsztaty matematyczne w Instytucie Matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego**

Warsztaty odbyły się w dniach 11–13 kwietnia 2014. Wzięło w nich udział 39 uczniów klas ponadgimnazjalnych. Opiekowało się nimi 3 tutorów: 2 studentów matematyki i informatyki na UJ i student matematyki na UW. Warsztaty od strony merytorycznej przygotował i koordynował dr Marcin Kulczycki z Instytutu Matematyki UJ. Warsztaty poświęcone były zagadnieniu przestrzeni metrycznych. Uczniowie poznali problematykę z punktu widzenia matematyki akademickiej dzięki serii wykładów i ćwiczeń prowadzonych w dwóch grupach w zależności od stopnia zaawansowania. Uzupełnieniem programu była wizyta w Filharmonii Krakowskiej.

➤ **Warsztaty robotyczne w Centrum Badań Kosmicznych PAN**

Warsztaty odbyły się w dniach 15-18 maja 2014 z udziałem 12 uczniów z klas gimnazjalnych. Opiekował się nimi tutor – absolwent programu Funduszu. Podczas warsztatów uczestnicy realizowali wspólnie zadanie polegające na budowie robota płaskiego oraz zaprojektowaniu jego układu sterowania. Realizacja zadania przebiegła bardzo sprawnie, podczas pracy uczniowie zdobyli też dużą wiedzę z dziedziny matematyki i fizyki. Uzupełnieniem programu była wizyta w Filharmonii Narodowej.

➤ **Warsztaty neuronaukowe w Instytucie Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN**

Warsztaty odbyły się w dniach 22-27 czerwca 2014. Wzięło w nich udział 17 uczestników. Opiekę nad nimi sprawowały dwie tutorki – absolwentki programu Funduszu. Warsztaty przygotowane i koordynowane przez dra hab. Daniela K. Wójcika z Pracowni Neuroinformatyki IBD PAN. Warsztaty miały charakter interdyscyplinarny – zaproszono na nie biologów, fizyków i informatyków. Wspólnym tematem ich pracy były zjawiska związane z aktywnością mózgu. Uczestnicy programu pracowali w 10 pracowniach Instytutu pod opieką naukowców. Ich praca stanowiła realny wkład w badania prowadzone na co dzień w Instytucie. Oprócz zajęć w grupach w poszczególnych pracowniach, uczestnicy wysłuchali również wykładów przygotowanych przez pracowników naukowych Instytutu. Uzupełnieniem programu była wizyta w teatrze.

➤ **Warsztaty badawcze w Instytucie Chemii Organicznej PAN w Warszawie**

Warsztaty odbyły się w dniach 30 listopada – 5 grudnia 2014, wzięło w nich udział 15 uczniów. Opiekę sprawował absolwentka programu Funduszu. Od strony merytorycznej warsztaty zostały przygotowane i koordynowane przez prof. Zofię Lipkowską, pracownika naukowego Instytutu. Celem warsztatów jest pogłębienie wiedzy w zakresie syntezy organicznej, zapoznanie z nowoczesnymi metodami badawczymi i aparaturą. Uczestnicy pracowali w 11 zespołach badawczych, zgodnie z własnymi zainteresowaniami i preferencjami naukowymi. Oprócz tego wszyscy uczestniczyli we wspólnych wykładach i zapoznali się z badaniami prowadzonymi w Instytucie. Uczestnicy mieli możliwość korzystania z bogatych zbiorów biblioteki Instytutu, a także konsultacji po zajęciach. Uzupełnieniem programu była wizyta w Teatrze Narodowym.

➤ **Warsztaty badawcze w Instytucie Chemii Fizycznej PAN w Warszawie**

Warsztaty odbyły się w dniach 30 listopada – 5 grudnia 2014, wzięło w nich udział 16 uczniów. Grupą opiekował się absolwent programu Funduszu. Od strony merytorycznej warsztaty zostały przygotowane i koordynowane przez prof. dr hab. Jacka Waluka, pracownika naukowego Instytutu. Uczestnicy pracowali w 8 zespołach badawczych, zgodnie z własnymi zainteresowaniami i preferencjami naukowymi, każdy zespół realizował inny projekt badawczy. Oprócz tego wszyscy uczestniczyli we wspólnych wykładach i zapoznali się z badaniami prowadzonymi w Instytucie. Uczestnicy mieli możliwość korzystania z bogatych zbiorów biblioteki Instytutu, a także konsultacji po zajęciach. Uzupełnieniem programu była wizyta w Teatrze Narodowym.

➤ **Warsztaty przyrodnicze w laboratoriach Uniwersytetu Warszawskiego**

Warsztaty odbyły się w dniach 26 listopada – 2 grudnia 2014. Uczestniczyło w nich 18 uczniów. Opiekę nad nimi oraz prowadzenie zajęć powierzono absolwentom programu Funduszu. Warsztaty te, są organizowane tylko dla uczniów szkół podstawowych oraz klas I-II gimnazjów. Warsztaty służą zapoznaniu najmłodszych uczestników programu z podstawami pracy badawczej. Podczas zajęć odtwarzany jest pełny cykl pracy eksperymentalnej od wprowadzenia teoretycznego, przez przygotowanie i przeprowadzenie eksperymentu, do opracowania wyników i przygotowania posteru. Uczestnicy pracowali w niewielkich grupach nad zagadnieniami z dziedziny: biologii, chemii, fizyki, informatyki. Warsztaty zakończyła sesja plakatowa podczas której uczestnicy poszczególnych zajęć prezentowali wyniki swojej pracy. Ponadto podczas warsztatów, uczestnicy wysłuchali wykładów, a także mieli możliwość przedstawienia (w formie odczytu) rezultatów własnej pracy. Uczestnicy zwiedzili również wystawę czasową w CNK oraz odwiedzili warsztaty centrum zapoznając się z procesem tworzenia i konserwacji eksponatów. Zobaczyli też pokaz w planetarium Niebo Kopernika.

➤ **Warsztaty astronomiczne w Obserwatorium Astronomicznym Uniwersytetu Warszawskiego**

Warsztaty odbyły się w dniach 30 listopada – 5 grudnia 2014 dla 11 uczniów. Uczestnikami opiekowało się dwoje absolwentów programu Funduszu. W programie warsztatów znalazły się wykłady pracowników Obserwatorium Astronomicznego UW i Centrum Astronomii PAN, a także

obserwacje optyczne – poprzedzone wstępem teoretycznym. Każdy z uczestników wygłosił też krótki referat na temat związany z astronomią lub astrofizyką.

➤ **Warsztaty matematyczne w Instytucie Matematycznym Uniwersytetu Wrocławskiego**

Warsztaty odbyły się w dniach 3-6 grudnia 2014. Wzięło w nich udział 31 uczestników. Opiekowała się nimi trójka absolwentów programu Funduszu. Kwalifikacja na warsztaty odbywała się na podstawie rozwiązań zadań. Zadania zostały przygotowane przez doktorantów w Instytucie Matematyki UW – absolwentów programu Funduszu. Warsztaty poświęcone były zagadnieniu całkowitoliczbowych form kwadratowych. Uczniowie poznali problematykę z punktu widzenia matematyki akademickiej dzięki serii wykładów i ćwiczeń prowadzonych w dwóch grupach w zależności od stopnia zaawansowania. Program warsztatów wzbogacił spektakl w Teatrze Współczesnym.

➤ **Warsztaty matematyczne w Centrum Studiów Zaawansowanych Politechniki Warszawskiej**

Warsztaty odbyły się w dniach 12-15 grudnia 2014. Uczestniczyło w nich 19 uczniów kl. III gimnazjum. Uczestnikami opiekowała się dwójka tutorów – absolwentów programu. Warsztaty od strony merytorycznej przygotowała i koordynowała dr Joanna Jaszewska z CSZ. Warsztaty poświęcone wybranym zagadnieniom z teorii grafów. Przed warsztatami uczestnicy zapoznali się z literaturą przygotowaną przez organizatorów. Uczniowie poznali problematykę grafów z punktu widzenia matematyki akademickiej dzięki serii wykładów i ćwiczeń. Program wzbogaciła wizyta w Muzeum Techniki.

Seminaria i Spotkania humanistyczne

Seminaria humanistyczne służą zapoznaniu uczestników Programu z najnowszymi osiągnięciami w zakresie historii, historii sztuki, językoznawstwa, teorii literatury czy kulturoznawstwa. Zajęcia w formie wykładów i konwersatoriów, są prowadzone przez wybitnych przedstawicieli polskiej humanistyki. Uzupełnieniem programu seminariów są wizyty w muzeach, teatrach, pokazy filmów i spektakli oraz dyskusje w gronie uczestników.

➤ **Seminaria Humanistyczne w Warszawie**

Seminaria Humanistyczne odbyły się w dniach 7-9 marca 2014 i uczestniczyło w nich 26 uczniów. Podczas Seminariów uczestnikami opiekowało się 2 byłych stypendystów Funduszu, obecnie studentów MISH UW. Uczestnicy seminariów pracowali w trzech grupach tematycznych. Zajęcia prowadzone były na Wydziale *Artes Liberales* UW, w Muzeum Narodowym w Warszawie oraz w Żydowskim Instytucie Historycznym. Oprócz pracy w grupach nad wybranymi zagadnieniami uczniowie wzięli też udział we wspólnym spacerze historyczno-literackim w Łazienkach Królewskich oraz zobaczyli rejestrację video spektaklu *Zbrodnia i kara* w reż. Andrzeja Wajdy, a następnie aktualne przedstawienie tego tekstu w Teatrze Powszechnym.

➤ **Seminarium Filmowe prof. Krzysztofa Zanussiego**

Seminarium odbyło się w dniach 26-28 września 2014. Jak co roku nasi podopieczni byli gośćmi Państwa Zanussich w ich domu w Laskach k. Warszawy. W Seminarium wzięło udział 20 uczestników. Opiekował się nimi dawny stypendysta Funduszu, dr Michał Mizera z Wydziału *Artes Liberares* UW. Program przygotował prof. Krzysztof Zanussi. W programie przewidziano projekcje filmów w reżyserii Krzysztofa Zanussiego oraz wizytę w Galerii *Zachęta*, spektakl w TR Warszawa oraz zwiedzanie ośrodka w Laskach.

➤ **Spotkania Humanistyczne w Krakowie**

Spotkania odbyły się w dniach 29 listopada – 4 grudnia 2014 i wzięło w nich udział 29 uczestników o zainteresowaniach humanistycznych. Opiekowała się nimi trójka absolwentów programu. Zajęcia prowadzili pracownicy kilku wydziałów humanistycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tradycyjnie część zajęć była poświęcona teatrowi. Uczestnicy Spotkań obejrżeli w Narodowym Starym Teatrze spektakle *Poczet królów polskich* oraz *Oresteja* (po spektaklu odbyło się spotkanie z reżyserem Janem Klata) a także rejestrację video spektakli Tadeusza Kantora i Jerzego Grzegorzewskiego oraz film *Bigda idzie*. Zwiedzili też Archiwum CRICOTEKI, Tadeusza Kantora. W programie znalazły się wykłady i konwersatoria z zakresu szeroko rozumianej humanistyki – historii, literaturoznawstwa, filozofii, historii sztuki, teatrologii, a także dwa spacerzy tematyczne. Ponadto uczestnicy Spotkań odwiedzili mieszkanie Czesława Miłosza, gdzie spotkali się z asystentką poety Agnieszką Kosińską, wystawę *Szuflada* w Kamienicy Szołajskich poświęconą Wisławie Szymborskiej. Po wystawie uczestników oprowadzał asystent noblistki dr hab. Michał Rusinek. W programie znalazło się też zwiedzanie z historykiem sztuki wystawy monograficznej Olgi Poznańskiej oraz Galerii Sztuki Polskiej XX wieku w Muzeum Narodowym.

➤ **Seminaria Humanistyczne w Zakopanem**

Seminaria odbyły się w dniach 4-7 grudnia 2014 i wzięło w nich udział 29 uczestników o zainteresowaniach humanistycznych. Uczestnicy seminarium mieli możliwość zapoznania się z bogatym dziedzictwem kulturowym Zakopanego, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska artystycznego XX-lecia międzywojennego. Odwiedzili m.in. Willę Oksza ze wspaniałymi zbiorami malarstwa i rzeźby, Willę Koliba, Muzeum Jana Kasprowicza oraz Galerię Władysława Hasióra. Ponadto uczestnicy wysłuchali wykładu nt. historii Zakopanego oraz wzięli udział w warsztatach poświęconych Nowemu Wyzwoleniu St. I. Witkiewicza. Program wzbogaciły dwie wizyty w teatrze Witkacego.

Wielodyscyplinarne obozy naukowe i ogólnorozwojowe

Wielodyscyplinarne obozy naukowe są najstarszym elementem Programu. Ich podstawową ideą jest umożliwienie młodym ludziom, nie tylko doskonalenia umiejętności i pogłębiania wiedzy w interesujących ich dziedzinach, ale także wzbudzenie szerszych zainteresowań nauką, sztuką i życiem społecznym. Staramy się podczas obozów stworzyć uczestnikom warunki do integracji (w tym z uczestnikami o uzdolnieniach artystycznych) i rozwoju umiejętności społecznych.

W przypadku obozów wakacyjnych znaczącą rolę odgrywają też zajęcia poświęcone zapoznaniu uczestników z historią i walorami miejsca, w którym odbywają się zajęcia.

- **Wielodyscyplinarny obóz naukowy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych**, Serock, 24 kwietnia – 4 maja 2014, 84 uczniów 1-2 kl. liceum oraz 3 kl. gimnazjum
- **Wielodyscyplinarny obóz ogólnorozwojowy dla uczniów szkół gimnazjalnych i podstawowych**, Serock, 26 kwietnia – 3 maja 2014, 44 uczniów ze szkół podstawowych oraz 1-2 kl. gimnazjum

Wielodyscyplinarne obozy mają służyć nie tylko poszerzaniu specjalistycznej wiedzy uczniów, ale także wspieraniu ich rozwoju ogólnego, umiejętności współpracy w grupie, komunikacji i samooceny. W związku z tym w programie znalazły się specjalistyczne warsztaty, wykłady wybitnych przedstawicieli różnych dziedzin wiedzy, spotkania z najwybitniejszymi ludźmi polskiej kultury i nauki oraz warsztaty ogólnorozwojowe – filmowe, plastyczne, filozoficzne, ekonomiczne, muzyczne itd. Programy obozów są ułożone tak, aby uczestnicy mogli wybierać zajęcia, które są dla nich najbardziej interesujące. Oprócz zajęć warsztatowych i wykładów, prowadzonych przez wybitnych specjalistów, ważne miejsce w programie obozów zajmują spotkania z wybitnymi ludźmi świata nauki i twórcami oraz zajęcia ogólnorozwojowe: filmowe, muzyczne, plastyczne, teatralne. Znaczącą część zajęć warsztatowych i wykładów prowadzili absolwenci programu Funduszu, którzy także sprawowali opiekę nad uczestnikami jako tutorzy.

Warsztaty naukowe polegały na samodzielnej pracy nad problemami zaproponowanymi przez prowadzących zajęcia. Codziennie odbywało się 10–11 specjalistycznych warsztatów naukowych do wyboru: astronomiczne, biologiczne, chemiczne, fizyczne, geograficzne, historyczne, humanistyczne, informatyczne, i matematyczne. Ważną formą pracy w grupie były zajęcia ogólnorozwojowe „ze zrozumieniem” patrzeć i słuchanie, działanie i rozmawianie. Zajęcia te miały służyć lepszemu rozumieniu świata, by uważniej słuchać, patrzeć, rozmawiać i działać.

Dla młodszych uczniów odbywały się codziennie wykłady do wyboru na temat problemów z różnych dziedzin wiedzy, a po nich konsultacje i warsztaty, do wyboru: biologiczne, chemiczne, fizyczne, humanistyczne, informatyczne i matematyczne oraz zajęcia ogólnorozwojowe: warsztaty z myślenia, warsztaty plastyczne, teatralne i zajęcia rekreacyjno-sportowe.

Jak podczas każdego obozu zapewniono także czas na pracę własną i rekreację, odbyły się również wieczorne obserwacje astronomiczne. Do dyspozycji uczestników przygotowano dwie pracownie komputerowe oraz bibliotekę zawierającą książki i czasopisma z różnych dziedzin wiedzy.

- **Wakacyjny obóz historyczno – matematyczno – przyrodniczy w Pasterce**

Zorganizowany w dniach 19 lipca – 2 sierpnia 2014. Wzięło w nim udział 15 uczestników. Od strony merytorycznej obóz przygotowany i poprowadzony przez trójkę byłych stypendystów Funduszu: dra Igora Kraszewskiego – nauki historyczne, Sylwię Szczepaniak – nauki przyrodnicze i Aleksandra Zabłockiego – matematyka. W programie obozu oprócz zajęć naukowych znalazły się wycieczki krajoznawcze, trasy ich były tak opracowane, aby uczestnicy zapoznali się z dziedzictwem

przyrodniczo – kulturowym regionu. Uczniowie poznawali charakterystyczne formy geologiczne Gór Stołowych, zwiedzili Kaplicę Czaszek, park zdrojowy w Kudowie, Ścieżkę Edukacyjną Skalnej Rzeźby, rezerwat i ścieżkę edukacyjną Niknąca Łąka, Wambierzyce. Warsztaty matematyczne miały na celu zaprezentowanie różnych sposobów rozumowań matematycznych: formalizowania intuicji, konstruowania nowych obiektów, łączenia wyników różnych dziedzin, dążenia do ogólnego spojrzenia na problem. Zajęcia historyczne prowadzone przez dra Igora Kraszewskiego z Instytutu Historii UAM dotyczyły problemów pracy ze źródłami historycznymi. Spotkania przyrodników odbywały się w terenie i dotyczyły problemów lokalnego środowiska, w szczególności owadów Parku Narodowego Gór Stołowych.

➤ **Wakacyjne Spotkania Wielodyscyplinarne *Rzeczpospolita mniej znana***

W każde wakacje Fundusz organizuje Spotkania uczestników Programu – pod nazwą *Rzeczpospolita mniej znana*. Spotkania mają służyć przede wszystkim stworzeniu warunków do pracy i rozwoju zainteresowań, co roku odbywają się w innym ciekawym miejscu. Tegoroczne Spotkania odbyły się w dniach 2-16 sierpnia 2014 w Złotym Potoku. Uczestniczyło w nich 50 uczniów (1 osoba zdalnie) o różnych zainteresowaniach, w tym: 28 plastyków, 18 uczniów o uzdolnieniach poznawczych i 4 muzyków. Tematem wiodącym zajęć plastycznych był *Performans*. Stałą opiekę nad plastykami sprawował prof. Marian Stępak z Wydziału Sztuk Pięknych UMK i prof. Jacek Dyrzyński, kierownik Pracowni Wiedzy o Działaniach i Strukturach Wizualnych warszawskiej ASP oraz dawne stypendystki Funduszu. W programie oprócz zajęć warsztatowych dla plastyków – warsztaty z akwareli, ze scenografii i z projektowania komputerowego a także warsztaty z pisania ikon, znalazły się również specjalistyczne warsztaty matematyczne, historyczne, literaturoznawcze oraz zajęcia ogólnorozwojowe: warsztaty z kaligrafii, warsztaty filmowe, filozoficzne i teatralne.

Program uzupełniły wycieczki historyczno-krajoznawcze, zwiedzanie archiwum Klasztoru Jasnogórskiego w Częstochowie oraz Muzeum Krasińskich w Złotym Potoku. Ponadto uczestnicy spotkań o uzdolnieniach muzycznych mieli okazję wystąpić na dwóch publicznych koncertach: w Kościele p.w. św. Jana Chrzciciela oraz w Muzeum Krasińskich. Podsumowaniem pleneru była wystawa malarstwa i rysunku uczestników warsztatów plastycznych, która została zaprezentowana w galerii Samorządowego Ośrodka Kultury w Janowie. Zajęcia warsztatowe prowadzone były przez absolwentów programu Funduszu.

➤ **Szkoła letnia – *Collegium Invisibile***

Collegium Invisibile i Fundusz organizują wspólnie wakacyjne warsztaty dla młodych pasjonatów nauki pod nazwą *Szkoła Letnia*. Szkoła letnia jest obozem naukowym przeznaczonym dla maturzystów kończących udział w programie Funduszu. W tym roku wzięło w niej udział 11 maturzystów, spotkali się w dniach 21-29 sierpnia w Ciężeniu nad Wartą. Pracowali oni pod indywidualną opieką tutorów - studentów *Collegium Invisibile* - nad wybranym przez siebie zagadnieniem z dziedziny humanistyki (literaturoznawstwa, prawoznawstwa, historii i filozofii). Ponadto uczestnicy (również pod opieką tutorów) przygotowywali i wygłaszali referaty dotyczące prowadzonej przez nich samodzielnie pracy badawczej, które przygotowują pod opieką studenta

Collegium jeszcze przed rozpoczęciem obozu. W programie obozu znalazł się również czas na dyskusje, wycieczki, ogniska i wieczory filmowe.

Stáže badawcze

W trakcie warsztatów nawiązywane są kontakty, których owocem jest współpraca niektórych uczestników z placówkami badawczymi w formie staży badawczych. Staże są dla uczestników Programu szansą na prowadzenie samodzielnych badań, pod opieką naukową pracownika instytucji badawczej. Staż może się odbywać jako kontynuacja pracy nad tematem z warsztatów lub włączenie się do pracy badawczej placówki nad innym tematem, czy podjęcie samodzielnie postawionego tematu badawczego pod opieką poznanych podczas warsztatów pracowników nauki. Staże trwają od 2 do 4 tygodni, głównie w czasie wakacji od czerwca do września. Zdobyte doświadczenia umożliwiają pełne włączenie się ich uczestników do pracy badawczej na uczelniach czy w instytutach PAN już w czasie studiów. Często efektem stażu jest zgłoszenie do Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej, a także publikacje w czasopiśmie popularnonaukowym i stricte naukowych.

W 2014 przeprowadzono 58 staży w 20 placówkach badawczych:

- 1) Instytut Fizyki PAN – 5 staży
- 2) Centrum Onkologii Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie – 2 staże
- 3) Wydział Chemiczny Politechniki Rzeszowskiej – 1
- 4) Instytut Fizyki Molekularnej PAN – 10 staży
- 5) Instytut Fizyki Doświadczalnej Wydział Fizyki UW – 3 staże
- 6) Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej PAN – 1 staż
- 7) Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW – 1 staż
- 8) Instytut Biologii Doświadczalnej PAN – 6 staży
- 9) Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki UW – 3 staże
- 10) Instytut Matki i Dziecka – 1 staż
- 11) Klinika Chorób Wewnętrznych Hematologii i Onkologii WUM – 1 staż
- 12) Wydział Biologii UW – 3 staże
- 13) Instytut Chemii Fizycznej PAN – 2 staże
- 14) Katedra Chemii Fizycznej Uniwersytet Łódzki – 1 staż
- 15) Wydział Biotechnologii UW – 1 staż
- 16) Wydział Chemii UW – 7 staży
- 17) Wydział Elektryczny PW – 1 staż
- 18) Centrum Badań Przedklinicznych i Technologii WUM – 2 staże
- 19) Instytut Teatralny im. Raszewskiego – 2 staże
- 20) Instytut Badań Literackich PAN – 5 staży

Formy pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach muzycznych

Koncerty

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci organizuje koncerty z udziałem uczestników Programu – uczniów szkół muzycznych z całego kraju. Publiczne występy służą nie tylko promocji młodych talentów, ale przede wszystkim są niezbędne w kształceniu muzyków i w zdobywaniu przez nich sprawności estradowej. Są istotą i celem aktywności każdego muzyka, stanowią także sprawdzian przed udziałem w konkursach. Koncerty organizowane są przy niewielkich nakładach finansowych ze strony Funduszu dzięki zrozumieniu i życzliwości dysponentów sal koncertowych, akompaniatorów oraz właścicieli i pracowników drukarni. Na wszystkie koncerty Funduszu, poza odbywającymi się w Zamku Królewskim w Warszawie, wstęp jest wolny. Zamek sprzedaje bilety wstępu, z czego dochód przeznacza na pokrycie własnych kosztów.

W 2014 Fundusz zorganizował 16 koncertów w Zamku Królewskim, Mazowieckim Instytucie Kultury i Łazienkach Królewskich. Oprócz tego nasi młodzi muzycy zagrali podczas: uroczystości wręczenia nagród Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w Zamku Królewskim, Gali Pro Publico Bono w Poznaniu, koncertu Fundacji Teresy Sahakian w Zamku Królewskim, Międzynarodowej Konferencji Fizyki Półprzewodników w Jaszowcu, ceremonii wręczenia nagród EUCYS, Inauguracji Roku na Wydziale Polonistyki UW, uroczystości zakończenia Olimpiady Biologicznej. Podczas Warsztatów Muzycznych Funduszu w Zakopanem odbyły się trzy koncerty: w Galerii Hasióra, w Atmie i w Teatrze Witkacego. Podczas pleneru w Złotym Potoku odbyły się dwa koncerty w wykonaniu uczestników Spotkań: w Kościele pw. Św. Jana Chrzciciela oraz w Muzeum Regionalnym im. Zygmunta Krasińskiego.

Warsztaty muzyczne

Warsztaty muzyczne są jedna z najstarszych form pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach artystycznych. Pozwalają one uzdolnionym muzykom odbywać indywidualne lekcje pod okiem znakomitych pedagogów, pracowników akademii muzycznych, m.in. z Gdańska, Katowic, Krakowa, Poznania, Warszawy. W formule warsztatów mieszczą się również spotkania z wybitnymi przedstawicielami świata kultury, warsztaty ogólnorozwojowe oraz wycieczki krajoznawcze. Tegoroczne warsztaty odbyły się w dniach 1-10 lutego 2014 z udziałem 33 uczniów o uzdolnieniach muzycznych. Zajęcia odbywały się w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Mieczysława Karłowicza w Zakopanem. W programie przewidziano lekcje indywidualne, prowadzone przez wybitnych instrumentalistów – absolwentów programu Funduszu oraz profesorów wyższych uczelni muzycznych (Uniwersytetu Muzycznego Fr. Chopina w Warszawie, Akademii Muzycznej w Katowicach, Akademii Muzycznej w Gdańsku). Ważnym elementem programu była praca w zespołach kameralnych nad repertuarem zaproponowanym przez profesorów. Wyniki tej pracy zostały zaprezentowane podczas finałowego koncertu zespołów kameralnych w Teatrze Witkacego. Uczestnicy mieli też możliwość wystąpienia w repertuarze solowym podczas koncertów w Galerii Hasióra i Muzeum Karola Szymanowskiego w Willi Atma. Program warsztatów wzbogaciła szeroka gama zajęć ogólnorozwojowych: warsztaty filozoficzne, plastyczne, taneczne,

wykłady z historii i teorii muzyki oraz historii i historii sztuki, a także wycieczki do najciekawszych historycznie i krajobrazowo miejsc Zakopanego o okolic. Przewidziano także konsultacje z fizjologiem muzyki, Johanną Gultzwiler ze Szwajcarii. Ponadto uczestnicy warsztatów mieli możliwość oglądania nieba nocą przez funduszowy teleskop.

Formy pomocy uczestnikom Programu o uzdolnieniach plastycznych

Wystawy prac uczestników programu, konsultacje plastyczne

W 2014 odbyły się 3 wystawy malarstwa i rysunku uczestników programu Funduszu: w Galerii Abakus w Stołecznym Centrum Edukacji Kulturalnej w dniach 13 lutego – 9 marca, podczas pleneru w Złotym Potoku w dniach 13-15 sierpnia i w Galerii Uniwersytetu Warszawskiego od 1 do 15 października.

Ważną formą pomocy dla uczestników o uzdolnieniach plastycznych są konsultacje z udziałem profesorów i studentów (dawnych uczestników programu) Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie oraz Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. W 2014 konsultacje odbyły się w dniach 25-26 stycznia. Dla starszych uczestników programu (powyżej 16 roku życia) konsultacje wzbogacone były o wizytę w Galerii Zachęta oraz wieczorne warsztaty z rysunku z udziałem studentów ASP, absolwentów programu Funduszu. A następnego dnia mieli oni możliwość zwiedzania wybranych galerii Muzeum Narodowego z historykiem sztuki.

Plener malarski

Zajęcia malarstwa i rysunku są częścią odbywających się co roku *Wakacyjnych Spotkań Wielodyscyplinarnych Rzeczpospolita mniej znana*. Warsztaty plastyczne prowadzone są przez pedagogów z wyższych uczelni. Plastycy mają możliwość pracy w plenerze (materiałów dostarcza Fundusz), a także skorzystania z konsultacji plastycznych oraz udziału w specjalistycznych wykładach i zajęciach ogólnorozwojowych. Tegoroczny plener malarski odbył się w Złotym Potoku w dniach 2-16 sierpnia 2014. Uczestniczyło w nich 28 artystów. Tematem wiodącym zajęć plastycznych był *Performans*. Stałą opiekę nad artystami sprawowali: prof. Marian Stępek z Wydział Sztuk Pięknych UMK i prof. Jacek Dyrzyński, kierownik Pracowni Wiedzy o Działaniach i Strukturach Wizualnych warszawskiej ASP, oraz absolwenci Funduszu.

Pozostałe przedsięwzięcia Funduszu

Wielodyscyplinarne spotkanie stypendystów otrzymujących nominacje

Wielodyscyplinarne spotkanie inaugurujące program pomocy wybitnie uzdolnionym odbywa się co roku w listopadzie, w tym roku miało miejsce w dniach 15-17 listopada. Uczestniczą w nim stypendyści z całej Polski o uzdolnieniach poznawczych, muzycznych, plastycznych i baletowych,

którzy zostali zakwalifikowani do grona stypendystów po raz pierwszy. Razem z nimi zapraszani są też ich nauczyciele i rodzice. Nominacje do programu przyznawane są osobom, które mają znaczące osiągnięcia w pracy w zakresie zainteresowań. W programie spotkania, oprócz uroczystego wręczenia dyplomów odbywają się również zajęcia, a także wizyty w muzeach i teatrze. Osobne zajęcia przewidziane są dla rodziców i pedagogów. W spotkaniu inauguracyjnym w 2014 uczestniczyło 49 nowych stypendystów z całej Polski, którzy zostali zakwalifikowani do grona stypendystów po raz pierwszy i 27 nauczycieli i rodziców. 10 dawnych stypendystów pełniło podczas spotkania funkcję opiekunów i doradców. Wręczenie nominacji odbyło się w niedzielę w dniu 16 listopada w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego. Przygotowano oddzielne programy pobytu grup według zainteresowań: w Centrum Nauki Kopernik i w Muzeum Historii Żydów Polskich oraz wieczorne rozmowy w grupach zainteresowań z udziałem dawnych stypendystów Funduszu. Ostatniego dnia spotkań, stypendyści uczestniczyli w zajęciach do wyboru, które odbyły się na różnych wydziałach, m.in.: Wydziale Biologii, Wydziale Chemii, Wydziale Fizyki, Wydziale Matematyki, Informatyki i Mechaniki oraz w spotkaniach dla humanistów z pracownikami naukowymi poszczególnych wydziałów humanistycznych i dla artystów na Akademii Sztuk Pięknych. Staraliśmy się też wzbogacić program dla rodziców i nauczycieli organizując warsztaty i dyskusje o potrzebach edukacyjnych i wspieraniu rozwoju uczniów zdolnych. Wszyscy uczestnicy Spotkań obejrzeli spektakl baletowy *1914* w Teatrze Wielkim Operze Narodowej oraz zwiedzili z przewodnikiem galerię stałą i wystawę czasową w Muzeum Narodowym.

Stypendia celowe oraz dofinansowanie udziału w kursach i konkursach

Fundusz przyznaje kilka razy w roku stypendia celowe, które służą udzielaniu indywidualnej pomocy uczniom realizującym różnorodne przedsięwzięcia zapewniające rozwój intelektualny i artystyczny. Jest to niezwykle ważna forma pomocy uczestnikom programu, pozwala ona z jednej strony dotrzeć z pomocą finansową do osób najbardziej potrzebujących – o tę formę wsparcia ubiegają się najczęściej osoby z rodzin o niskich dochodach – z drugiej zaś, daje pewność, że pomoc ta zostanie przeznaczona na inwestycje wspierające rozwój młodego człowieka. Stypendia pozwalają uczestnikom Programu o zdolnościach muzycznych na zakup instrumentów i akcesoriów muzycznych, a uczestnikom o uzdolnieniach poznawczych dają możliwość udziału w konferencjach naukowych w kraju i zagranicą oraz pozwalają na zakup pomocy naukowych. W 2014 przyznano 64 stypendia celowe uczestnikom Programu pomocy wybitnie zdolnym.

Udział w kursach i konkursach muzycznych jest niezwykle ważny dla młodych, zwłaszcza wybitnie uzdolnionych muzyków. Pozwala on skorzystać z doświadczeń znakomitych pedagogów i solistów o międzynarodowej renomie, a także porównać rezultaty i metody własnej pracy z osiągnięciami rówieśników na całym świecie. Dzięki wsparciu finansowemu w ramach projektu sfinansowano udział 50 uczestników programu w kursach mistrzowskich w kraju i za granicą oraz 34 uczestników programu w konkursach krajowych i zagranicznych.

Polska Edycja Konkursu Prac Młodych Naukowców UE

Konkurs Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej (*European Union Contest for Young Scientists, EUCYS*) jest organizowany przez Komisję Europejską od 1989 roku. Obejmuje nauki ścisłe, przyrodnicze, technikę, nauki ekonomiczne i społeczne. Wymagane jest przedstawienie wyników własnej pracy badawczej prowadzonej przed rozpoczęciem studiów. W konkursie uczestniczyć mogą uczniowie i studenci (co najwyżej I roku) w wieku 14-20 lat. Każdy kraj może zgłosić trzy prace z różnych dziedzin wyłonione w konkursie krajowym. Na etapie europejskim przyznawane są nagrody pieniężne i nagrody specjalne w postaci pobytu w czołowych europejskich placówkach badawczych lub udziału w międzynarodowych seminariach naukowych.

Polska Edycja EUCYS organizowana jest przez Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci od 1994 roku (EUCYS'95). Uczestniczyć w niej mogą jedynie prace wcześniej nagrodzone w jednym z konkursów ogólnopolskich lub polecane przez naukowca z danej dziedziny. Jury, w skład którego weszli naukowcy z najlepszych polskich uczelni i instytutów PAN, przewodniczy od 2009 roku dr Piotr Chrzastowski-Wachtel z Instytutu Informatyki Uniwersytetu Warszawskiego. Narodowym Organizatorem Konkursu, akredytowanym przy Komisji Europejskiej jest prof. Jan Madey, który też niemal od początku polskiego udziału w EUCYS opiekuje się drużynami, biorącymi udział europejskich finałach.

W październiku 2013 roku do Polskiej Edycji 26. Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej w 2014 zgłoszono 62 prace 75 autorów (9 projektów miało dwóch autorów, 2 – trzech). Prace zgłaszane do Konkursu muszą zostać wcześniej nagrodzone w ogólnopolskim konkursie lub olimpiadzie przedmiotowej, albo posiadać rekomendację samodzielnego pracownika naukowego. EUCYS jest zatem interdyscyplinarną rywalizacją najlepszych z najlepszych polskich projektów uczniowskich.

Podczas posiedzenia 15 stycznia 2014 roku Jury wyłoniło dwadzieścia najlepszych prac zakwalifikowanych do Finałów Polskiej Edycji Konkursu, będących częścią Festiwalu Młodych Badaczy *Odkrycia*, który odbył się w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie w dniach 21-23 marca 2014 r. W czasie finałowych sesji plakatowych autorzy osobiście przedstawili wyniki swoich badań oraz omawiali je z jurorami, a także z publicznością. Poza rywalizacją młodych naukowców *Odkrycia* były także areną zmagani przyszłych konstruktorów i astronautów, finalistów Konkursu Astronomiczno-Robotycznego dla Gimnazjalistów ASTROBOT. Specjalne warsztaty, dotyczące pracy z uczniami zdolnymi przygotowano dla nauczycieli i rodziców, towarzyszących finalistom obu konkursów. Goście *Odkryć* zwiedzali wystawy Centrum Nauki Kopernik oraz wzięli udział w specjalnie przygotowanym koncercie *Muzyka pod Gwiazdami* w Planetarium *Niebo Kopernika*.

Nagrody pieniężne w Konkursie Prac Młodych Naukowców przekazuje laureatom Fundacja PZU. Wszyscy laureaci mają ponadto zapewnione indeksy najlepszych polskich uczelni.

- 3 równorzędne I nagrody w wysokości 6.000 PLN i nominacje do reprezentowania kraju na Międzynarodowych Finałach EUCYS w Warszawie we wrześniu 2014 zdobyli:
 - Monika Leończyk ze Słupska za badania w dziedzinie biologii;
 - Jerzy Szuniewicz z Poznania za projekt z dziedziny fizyki;
 - Andrzej Żak z Warszawy z pracą z zakresu nauk społecznych.

- 4 równorzędne II nagrody w wysokości 4.000 PLN zdobyli:
 - Bartłomiej Błeszyński ze Szczecina (technika/inżynieria);
 - Estera Jurczyk z Łękinii i Jakub Pal ze Słupska (technika/inżynieria);
 - Dominik Madej z Grabowa nad Pilicą (chemia);
 - Joanna Olszewska z Korzybia i Adrianna Wąsińska ze Słupska (technika/inżynieria).
- 2 równorzędne III nagrody w wysokości 2.000 PLN zdobyli:
 - Ewa Berowska z Bielska-Białej (biologia);
 - Dalia Gala z Kielc, Michał Gniewkiewicz z Szydłowa oraz Kinga Szczepaniak z Elbląga (medycyna).

Jury przyznało także 1 nagrodę rzeczową za najlepszą prezentację projektu dla Dominika Łukowiaka ze Świebodzina.

European Union Contest for Young Scientists (EUCYS)

W 2014 roku Międzynarodowe Finały EUCYS po raz pierwszy miały miejsce w Polsce – gospodarzem Konkursu w dniach 19-24 września był Uniwersytet Warszawski. Współorganizatorami Finałów był Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci oraz Centrum Nauki Kopernik.

Finały EUCYS 2014 odbyły się pod Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Bronisława Komorowskiego. W roli patronów medialnych zaangażowały się ogólnopolskie media: TVP S.A., Polskie Radio S.A., Gazeta Wyborcza, portal Edulandia.pl oraz Polityka. Partnerem rządowym przedsięwzięcia było Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Partnerem Strategicznym Konkursu była Fundacja PZU. Partnerem technologicznym EUCYS 2014 była firma SAMSUNG.

Międzynarodowe Finały 26. Konkursu Prac Młodych Naukowców UE – European Union Contest for Young Scientists (EUCYS 2014) połączyły wiele instytucji, organizacji i osób, reprezentujących różnorodne środowiska, w tym: edukacyjne, naukowe i biznesowe, o zasięgu lokalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym. Konkurs, którego główną areną była Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie zgromadził ponad 200 bezpośrednich uczestników, w tym finalistów oraz Narodowych Organizatorów i opiekunów drużyn narodowych oraz setki osób odwiedzających przestrzeń konkursową i biorących udział w wydarzeniach towarzyszących. W ramach EUCYS 2014 poza obowiązkowymi pięcioma sesjami rozmów z jurorami odbyły się wydarzenia towarzyszące o charakterze naukowym, ale także integracyjnym i kulturalnym, skierowane do bezpośrednich uczestników projektu, a także gości i uczestników wydarzeń partnerskich. Z inicjatywy Komitetu Organizacyjnego Urząd m.st. Warszawy udekorował flagami Warszawy i Unii Europejskiej okolice Kampusu Głównego UW, pl. Piłsudskiego, ul. Karowej i Dobrej.

Celem Konkursu było umożliwienie młodym naukowcom krajów europejskich (także nienależących do Unii Europejskiej) oraz kilku krajów spoza Europy (Kanada, Chiny, Nowa Zelandia, Korea Południowa, Stany Zjednoczone) zaprezentowania swoich osiągnięć badawczych nie tylko przed międzynarodowym jury, ale również rówieśnikami, przedstawicielami licznych europejskich instytucji i szeroką publicznością. 84 stanowiska konkursowe, przy których finaliści prezentowali swoje prace (w 10 dziedzinach naukowych) zostały ustawione w holu katalogowym Biblioteki

Uniwersyteckiej w Warszawie, która przez blisko tydzień, w czasie trwania EUCYS 2014 została wyłączona z użytku bibliotecznego, co nie miało precedensu w 15 letniej historii tego budynku i dobitnie świadczy o randze Konkursu i jego znaczeniu dla rozwoju potencjału intelektualnego Polski. Inne pomieszczenia Biblioteki wykorzystano m.in. jako pokój obrad jury, salę wykładową, salę spotkań Narodowych Organizatorów, biuro prasowe, biuro przedstawicieli Komisji Europejskiej. W alejce między wejściami przygotowano strefę, gdzie stanowiska mieli wszyscy współorganizatorzy i partnerzy EUCYS 2014. Budynek BUW z zewnątrz i wewnątrz udekorowany został banerami, flagami i innymi elementami identyfikacji wizualnej.

Poza naukową rywalizacją, równie ważnym celem Konkursu jest zachęcenie młodych ludzi do rozwijania zainteresowań oraz rozpoczęcia kariery naukowej. Dlatego też na stałe z EUCYS współpracują przedstawiciele europejskich instytucji naukowych, m.in. EPO – European Patent Office, CERN – European Organisation for Nuclear Research, EFDA JET – European Fusion Development Agreement, EMBL – European Molecular Biology Laboratory. Stałymi gośćmi na EUCYS są organizatorzy Intel ISEF – największych uczniowskich targów naukowo-inżynierskich, odbywających się każdego roku w USA. Wizyty studyjne, staże badawcze w wymienionych instytucjach oraz trzy akredytacje do udziału w Intel ISEF są nagrodami specjalnymi w EUCYS.

Jest tradycją EUCYS, aby uczestnikom Konkursu umożliwić spotkania i rozmowy z uznanymi autorytetami świata naukowego, w tym z laureatami Nagrody Nobla. Zaproszenie do wizyty podczas Finałów w Warszawie przyjął prof. Robert Huber, chemik z Instytutu Maxa Plancka w Monachium, który w 1988 roku otrzymał Nagrodę Nobla za wyznaczenie trójwymiarowej struktury centrum reakcji fotosyntezy u bakterii (wraz z Johannem Deisenhoferem i Hartmutem Michalem). Prof. Huber był też gościem ceremonii wręczenia dyplomów laureatom konkursu na subsydia profesorskie Mistrz, organizowanego przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej. Gala (w trakcie której prof. Huber miał wykład, skierowany do młodych adeptów nauki) był jednym z wydarzeń towarzyszących EUCYS 2014, otwartym dla szerokiej publiczności. Ceremonia zorganizowana 22 września w Audytorium Maximum UW zgromadziła ponad 500 osób, w tym przedstawiciele polskiej nauki oraz liczną grupę uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Przestrzeń konkursową odwiedził także Prezydent Lech Wałęsa, laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1983 roku. Były Prezydent RP zapoznał się z kilkoma pracami finałowymi, był także gościem honorowym Ceremonii Wręczenia Nagród EUCYS 2014, która odbyła się 23 września w Audytorium Maximum UW. Wizyta znamienitego gościa wywołała ogromne zainteresowanie wśród młodzieży, a dla uczestników spoza Polski była znakomitą przyczyną do bliższego poznania najnowszej historii Polski.

Szczegółowy przebieg EUCYS 2014 został zrealizowany zgodnie z programem, zaproponowanym przez Komitet Organizacyjny EUCYS 2014 i zatwierdzonym przez Komisję Europejską. Poza wymienionymi powyżej wydarzeniami, na szczególną uwagę zasługują także przedsięwzięcia, które umożliwiły uczestnikom i gościom wzajemne poznanie się, nawiązanie przyjaźni i kontaktów naukowych oraz poznanie kultury i historii Warszawy i Polski:

- Wieczór powitalno-integracyjny w ruinach Zamku w Czersku (19 września), w którym udział wzięli bezpośredni uczestnicy EUCYS oraz wolontariusze, organizatorzy i goście. Wydarzenie miało charakter kolacji powitalnej, połączonej z aktywnościami edukacyjnymi i zręcznościowymi

(turniej rycerski, pokazy rzemiosła etc.). Organizatorom zależało, aby przed okresem o bardzo rywalizacyjnym charakterze umożliwić finalistom i ich opiekunom integrację, w mniej formalnej i naukowej atmosferze, sprzyjającej jednocześnie poznaniu historii i zwyczajów codziennych średniowiecznej Polski.

- Ceremonia Otwarcia w Teatrze Narodowym w Warszawie (20 września) – ceremonia miała charakter spektaklu artystycznego (z udziałem tancerzy, zespołu muzycznego, wokalistów i performerów), zawierającego elementy prezentacji Polski i Warszawy, wszystkich organizatorów (Komisji Europejskiej, Uniwersytetu Warszawskiego, Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci oraz Centrum Nauki Kopernik) oraz grup narodowych uczestników.
- Wieczór specjalny w Centrum Nauki Kopernik (21 września) – CNK jako współorganizator EUCYS 2014 przygotowało wyjątkowe wydarzenie – przez kilka godzin Centrum było zamknięte dla innych zwiedzających, w tym czasie do dyspozycji uczestników Konkursu, ich opiekunów i zaproszonych gości były wszystkie galerie CNK, ekspozycje oraz animatorzy, którzy przygotowali propozycje specjalnie na ten wieczór. Odbyły się również pokazy w Planetarium Niebo Kopernika.
- Ceremonia Wręczenia Nagród w Audytorium Maximum UW (23 września) – oprawę artystyczną wydarzenia stanowiły pokazy Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Warszawskiego *Warszawianka* z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej, oraz recitale podopiecznych Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci. Wśród gości ceremonii znaleźli się:
 - pani Máire Geoghegan-Quinn – komisarz ds. badań, innowacji i nauki w Komisji Europejskiej,
 - prezydent Lech Wałęsa,
 - prof. Lena Kolarska-Bobińska – minister nauki i szkolnictwa wyższego,
 - prof. Wodzisław Duch – podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
 - prof. Michał Kleiber – prezes Polskiej Akademii Nauk,
 - prof. Maciej Żylicz – prezes Zarządu Fundacji na rzecz Nauki Polskiej,
 - prof. Marcin Pałys – rektor Uniwersytetu Warszawskiego,
 - dr Henrik Aronsson – przewodniczący Jury EUCYS 2014,
 - pan Sang Woo Kim – prezes Samsung Electronics, Bruksela,
 - pan Bogdan Benczak – prezes Fundacji PZU,
 - Nineta Majcen – Sekretarz Generalny European Association for Chemical And Molecular Sciences,
 - Dieter Tzschoppe – dyrektor Europejskiego Urzędu Patentowego,
 - Renata Witsch - przewodnicząca EIROforum,
 - Michał Dżoga – Intel Head of Corporate Affairs, Central and Eastern Europeoraz inni przedstawiciele świata nauki, polityki i biznesu.
- Farewell Dinner and Party w Klubie Biznesowym Stadionu Narodowego (23 września) – wybór miejsca imprezy pożegnalnej spotkał się z bardzo radosnym przyjęciem przez wszystkich uczestników. Wspólna kolacja i zabawa pozwoliła czerpać radość z EUCYS nie tylko nagrodzonym autorom prac, ale także wszystkim uczestnikom i uczyniła kilkudniowy pobyt w Warszawie ważnym i długo zapamiętanym doświadczeniem. Świadectwem tego są maile i wiadomości umieszczenie przez uczestników w mediach społecznościowych.

Wydarzeniem nieujęty w programie EUCYS 2014 jednak organizowanym w pełnej kooperacji była 2014 STEM Educator Academy – konferencja zorganizowana przez Intel oraz European SchoolNet. Konferencja zgromadziła niemal 200 przedstawicieli ministerstw, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i fundacji, działających w obszarze edukacji w krajach Europy Centralnej, Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. Educator Academy to cykliczna konferencja (organizowana każdego roku w USA przy okazji Intel ISEF oraz co drugi rok w Europie, w czasie EUCYS), służąca wymianie doświadczeń w zakresie programów aktywizacji uczniów, wspierania uczniów wybitnie uzdolnionych i promowania zainteresowań naukowych. W 2014 w Warszawie dodatkowym tematem było podsumowanie projektu inGenious – European Coordinating Body in Science, Technology, Engineering and Mathematics (STEM) Education, realizowanego w ramach 7. Ramowego Programu Unii Europejskiej, a służącemu także promocji wśród młodzieży zainteresowań naukami ścisłymi i przyrodniczymi, w celu przeciwdziałania ewentualnym brakom kompetencji naukowych w społeczeństwach UE.

Decyzją międzynarodowego Jury w 26th European Union Contest for Young Scientists wyróżnionych zostało dwoje Polaków:

- Monika Leończyk za badania nad trzmielami i ich rolą w zapyłaniu roślin otrzymała nagrodę specjalną w postaci tygodniowego stażu w instytucie Joint Research Centre w Ispra we Włoszech;
- Jerzy Szuniewicz projekt dotyczący procesu sprzęgania pojedynczych fotonów do światłowodów będzie także prezentował na Intel ISEF 2015 – największych na świecie targach uczniowskich projektów naukowych, które odbywają się w maju w Stanach Zjednoczonych.

Spotkanie Tutorów

Spotkanie odbyło się w dniach 5-7 września 2014. Celem spotkania była integracja i wymiana doświadczeń między wolontariuszami – dawnymi uczestnikami programu, zaangażowanymi w prowadzenie zajęć, opiekę nad uczestnikami oraz kwalifikację do programu Funduszu. Znaczną część spotkania poświęcono na omówienie problemów związanych z rekrutacją do programu oraz oddziaływaniem zmian w systemie edukacji na poziom napływających zgłoszeń. Podczas spotkania uczestnicy zostali zapoznani z budową i funkcjonowaniem nowego, internetowego systemu obsługi uczestników i absolwentów programu, który będzie m.in. służył do oceny uczestników warsztatów i ułatwiał osobom opiniującym kwalifikację zgłoszeń do programu. W programie Spotkań znalazły się między innymi dyskusje na temat kierunków rozwoju Funduszu, o sprawach etycznych i praktycznych z jakimi styka się pracujący ze zdolną młodzieżą opiekun. Ponadto stworzono regulamin poszczególnych zajęć i omawiano zasady organizacji warsztatów, obozów i staży, przebiegu kwalifikacji na zajęcia i tworzenia programów merytorycznych zajęć.

Wyjazdy zagraniczne uczestników Programu Funduszu

Udział w zajęciach poza granicami Polski dał młodym ludziom szansę poznania rówieśników o podobnych zainteresowaniach w Europie i Stanach Zjednoczonych, a także zaprezentowania

wyników własnej pracy na forum międzynarodowym. W 2014 Fundusz zorganizował cztery wyjazdy zagraniczne dla siedmiu osób:

➤ **Międzynarodowe Forum Młodych Naukowców w Londynie (2 osoby)**

Jest to spotkanie przeznaczone dla zainteresowanych nauką maturzystów z całego świata. Biorą w nim udział osoby mające znaczne osiągnięcia w olimpiadach, konkursach i pracy naukowej. Podczas spotkania odbywają się wykłady i wizyty w różnorodnych placówkach naukowych oraz prezentacje zainteresowań badawczych poszczególnych uczestników.

➤ **Międzynarodowy Obóz Naukowy na Uniwersytecie w Getyndze (2 osoby)**

Podczas obozu prowadzone są zajęcia laboratoryjne pod opieką wybitnych niemieckich naukowców, a uczestnicy mają szansę realizowania w międzynarodowym zespole samodzielnego projektu badawczego. Pozwala to nie tylko na zapoznanie się z najnowocześniejszym warsztatem pracy chemika czy fizyka, ale również uczy współpracy w grupie, niezwykle cennej w świecie współczesnej nauki.

➤ **Europejski Obóz Kosmiczny w Andoya – Norwegia (2 osoby)**

Obóz ma charakter międzynarodowy i organizowany jest w bazie raketowej położonej za kręgiem polarnym. Kilkuosobowe grupy uczestników z różnych krajów wspólnie przygotowują projekt badawczy, którego zwieńczeniem jest wystrzelenie na orbitę niewielkiej rakiety-sondy, skonstruowanej przez uczestników. Obóz przeznaczony jest dla uczniów liceów zainteresowanych przede wszystkim fizyką i astronomią.

➤ **Massachusetts Institute of Technology (1 osoba)**

Były to warsztaty badawcze w zakresie nauk ścisłych, technicznych i przyrodniczych – **Research Science Institute, w Massachusetts Institute of Technology (MIT) w Cambridge (USA)** i w innych uczelniach na obszarze Bostonu. Warsztaty trwają sześć tygodni.

Platforma e-learningowa

Platforma e-learningowa (zbudowana w nieodpłatnym środowisku Moodle) została uruchomiona w celu zwiększenia dostępności oferty edukacyjnej dla uczestników programu Funduszu. Uczestnicy kursów mogą zdalnie brać udział w zajęciach, dyskutować, pobierać materiały, przysyłać prace domowe i kontaktować się z prowadzącymi w dowolnym czasie i w dowolnym tempie. Z tych samych powodów wielu wolontariuszom Funduszu łatwiej będzie zaangażować się w prowadzenie zajęć, czy konsultacji. Pierwsze, pilotażowe kursy dla uczestników Programu zostały uruchomione w listopadzie i grudniu 2012 roku. W ciągu roku 2014 przeprowadzono 17 kursów z różnych dziedzin wiedzy: logiki, matematyki, bibliistyki, antropologii, czytania średniowiecznych tekstów źródłowych i czytania współczesnych tekstów naukowych (prestżowych publikacji w języku angielskim).

Prowadzący to dawni uczestnicy programu pomocy wybitnie uzdolnionym, z doświadczeniem w prowadzeniu zajęć. Wśród nich są pracownicy naukowcy i studenci. Wszystkie kursy prowadzone były na poziomie akademickim i poruszały dalekie od tematyki szkolnej tematy - zwykle dość

szczegółowe, a zawsze - z zakresu problemów najbardziej aktualnych w nauce. Dodatkową zaletą tej formy pracy, jest gromadzenie dzięki niej, bazy scenariuszy kursów oraz materiałów dydaktycznych, które będą wykorzystywane w kolejnych latach.

Prenumerata czasopism

W celu upowszechnienia osiągnięć nauki i poszerzenia zainteresowań uczestników Programu nauką i sztuką Fundusz zapewnia uczestnikom Programu prenumeratę czasopism naukowych i popularno-naukowych oraz dla uczniów o zainteresowaniach humanistycznych o sztuce i literaturze.

- ***Świat Nauki*** dla uczniów III klas gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych zainteresowanych naukami ścisłymi i przyrodniczymi;
- ***Zeszyty Literackie*** dla uczniów o zainteresowaniach humanistycznych;
- ***Deltę*** dla uczniów zainteresowanych naukami ścisłymi;
- ***Twoją Muzę*** dla wszystkich uczestników programu o uzdolnieniach muzycznych oraz dla części o uzdolnieniach baletowych i plastycznych;
- ***Wiedzę i Życie*** dla uczniów szkół podstawowych oraz I i II klas gimnazjów o uzdolnieniach poznawczych oraz dla części uzdolnionych baletowo i plastycznie;
- ***Mówią Wieki*** dla uczniów zainteresowanych historią;
- ***Scientific American*** dla uczestników programu, mających największe osiągnięcia w zakresie nauk ścisłych i przyrodniczych.

Projekt „Pierwszy tutor”

Program adresowany był do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W ramach programu 14 tutorów – studentów Collegium Invisibile, zaproponowało podopiecznym Funduszu wybrane tematy badawcze z zakresu humanistyki i nauk medycznych. Współpracę polegającą na systematycznej analizie zagadnienia poprzez lekturę publikacji naukowych, pisanie esejów i rozmowy z tutorami, podjęło 20 podopiecznych Funduszu. W ramach współpracy każdy z podopiecznych miał za zadanie przygotowanie 3 esejów. W pełni ukończyło pracę 14 zespołów. Program zakończył się spotkaniem podsumowującym w dniach 5-7 września 2014 w Otwocku z udziałem 5 tutorów i 11 podopiecznych. Spotkanie było okazją do prezentacji wyników pracy poszczególnych zespołów oraz wymiany doświadczeń między tutorami i koordynatorem.

Program „Młodzi badacze”

Program ten adresowany był do uczniów o uzdolnieniach poznawczych. Jego celem było umożliwienie tym spośród uczestników programu, którzy prowadzą samodzielną pracę badawczą, zrealizowania lub kontynuowania projektów naukowych. W ramach programu zakupiono odczynniki i sprzęt laboratoryjny, które zostały udostępnione uczniom. Każdy z uczestników programu otrzymał też merytoryczne wsparcie od pracowników naukowych/tutorów. Dzięki

programowi powstały 4 projekty badawcze zgłoszone m.in. na Konkursu Prac Młodych Naukowców UE, Google Science Fair i E(x)plory. Część projektów jest jeszcze w trakcie realizacji. Jednym z projektów realizowanych w ramach programu był projekt zespołowy zgłoszony na konkurs *A beam line for schools* organizowany przez CERN. Drużyna złożona z uczestników programu, pod opieką dr inż. Michała Krupińskiego z Instytutu Fizyki Jądrowej PAN zbudowała i opisała detektor promieniowania przy użyciu kropek kwantowych.

Poradnik „Zdolne dziecko. Pierwsza pomoc”

Wobec rosnącego zainteresowania poradnikiem dla nauczycieli i rodziców *Zdolne dziecko. Pierwsza pomoc* oraz w związku ze zmianą logotypu Funduszu, zdecydowano o dodruku 2 tys. sztuk poradnika. Trwały też prace nad poradnikiem przeznaczonym dla uczniów zainteresowanych różnymi dziedzinami wiedzy. Poradnik składa się ze wstępu zawierającego zachętę do rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz ogólne wskazówki dotyczące samorozwoju. W pozostałych częściach specjaliści z poszczególnych dziedzin (astronomii, biologii, chemii, fizyki, humanistyki, informatyki i matematyki) zamieścili szczegółowe porady dotyczące metod pracy w danej dziedzinie oraz informacje bibliograficzne i odsyłacze do stron internetowych. Ze względu na znaczną różnorodność tematyki oraz wielość autorów (jest ich 11) konieczne prace redakcyjne, które były prowadzone do końca 2014 roku. Skład i druk poradnika, planowany jest na rok 2015. Jednocześnie został opracowany i przygotowany do druku krótki poradnik zawierający niezbędne wsparcie dla tutorów – opiekunów i prowadzących zajęcia z uczestnikami programu Funduszu. Jest to publikacja przeznaczona do wewnętrznego użytku i będzie wykorzystywana także do szkolenia kolejnych tutorów.

Promocja Programu pomocy wybitnie zdolnym

W marcu 2014 roku zostało zmienione logo Funduszu. Stary znak graficzny zaprojektowany na początku lat 80-tych, został zatopiony projektem dawnej stypendystki programu, absolwentki ASP w Warszawie, który w warstwie wizualnej niesie znacznie więcej informacji o charakterze działań Funduszu. Nowy znak spotkał się z bardzo dobrym przyjęciem zarówno współpracowników jak i byłych i obecnych uczestników programu.

Podczas całej realizacji programu prowadzone były działania promocyjne. Miały one dwojaki charakter. Pierwsza część to materiały skierowane do bezpośrednich odbiorców projektu i ich najbliższego otoczenia (rodzice, szkoła) — informacje na programach zajęć, ulotkach i innych wydawnictwach. Z myślą o zwiększeniu dostępności informacji o programie przygotowany został plakat rekrutacyjny, który w wersji elektronicznej można było pobrać ze strony Funduszu. Papierowa wersja plakatu została rozesłana tradycyjną pocztą do ponad 800 szkół w Polsce, przede wszystkim gimnazjów i liceów wiejskich oraz znajdujących się w miastach do 20 tys. mieszkańców. Drugą formą promocji były informacje skierowane do szerokiego grona odbiorców: materiały dostępne w Internecie – na stronie Funduszu, na profilu w portalu Facebook w reklamach w wyszukiwarce Google, plakaty i programy koncertów oraz wystaw, baner reklamowy (roll up) prezentowany przy okazji udziału w konferencjach i spotkaniach o charakterze publicznym. W tej grupie mieści się też szeroka kampania promocyjna zachęcająca do zgłoszenia do programu, prowadzona głównie drogą elektroniczną – ogłoszenia w Internecie, mailing do wybranych szkół.

Program medyczny „Koalicja dla wcześniaka”

Krajowy Fundusz na rzecz Dzieci jest jednym ze współzałożycieli *Koalicji dla wcześniaka*. Koalicja działa w Polsce od 2012 roku i walczy o sprawy dzieci urodzonych przed czasem. Co 10-te dziecko urodzone w Polsce jest wcześniakiem. Co roku 26 tys. dzieci w Polsce rodzi się przed terminem. Wcześniaki często wchodzą w życie z ciężkim bagażem powikłań, narażone są na długotrwały pobyt w szpitalu i liczne komplikacje zdrowotne. To duża trauma dla ich rodziców na wiele, wiele lat, powód rozpaczy i lęku o życie dziecka.

Koalicję dla wcześniaka tworzy 7 podmiotów: Krajowy Konsultant w dziedzinie Neonatologii, Polskie Towarzystwo Neonatologiczne, Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci, Fundacja WHC (Watch Health Care), Fundacja „Zero-Pięć”, Stowarzyszenie „Parasol dla Życia” oraz Szkoła Matek i Ojców „Razem Łatwiej”. Patronat medialny nad Koalicją objęły już: Polska Agencja Prasowa oraz TVP INFO

Koalicja dla wcześniaka realizuje postawione sobie cele od 2012 roku. Są to przede wszystkim stworzenie programu kompleksowej opieki zdrowotnej dla wcześniaków w Polsce, ale także edukacja rodziców wcześniaków w zakresie opieki, stymulacji ich rozwoju, rehabilitacji, zapobiegania zakażeniom i modelu prawidłowego żywienia oraz edukacja przyszłych rodziców w zakresie zapobiegania porodom przedwczesnym. W 2014 roku udało się pozyskać dotację z firmy AbbVie wysokości 50 tys. zł. Dzięki temu został wydany kolejny numer gazety dla rodziców wcześniaków „Mam(y) wcześniaka” oraz kolejna edycja *Pikniku Wcześniaka* w Szpitalu na Karowej (Klinice Neonatologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego). Najważniejszym wydarzeniem, jakie udało się zorganizować w 2014 roku było Międzynarodowe Forum dotyczące poprawy standardów opieki nad noworodkami „Postawmy razem pierwsze kroki” Zorganizowaliśmy je we współpracy z Polskim Towarzystwem Neonatologicznym i przy wsparciu naszych partnerów. Spotkanie odbyło się przy okazji Światowego Dnia Wcześniaka i wzięło w nim udział 90 osób z 18 krajów. Obrady i dyskusje podczas Forum pozwoliły wymienić się doświadczeniami i zainspirowały nas do dalszej pracy nad zmianą systemu opieki neonatologicznej w Polsce.

Sprawozdanie finansowe

Dochody i wydatki Funduszu w 2014

DOCHODY

		dochody
	Dochody ogółem	3. 174.526,46
	w tym:	
1	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	528.191,00
2	Ministerstwo Edukacji Narodowej	290.382,92
3	Fundacja PZU	1.000.000,00
4	Fundacja PZU – <i>EUCYS 2014</i>	969.265,13
5	Wpływy od różnych instytucji	95.411,21
6	1% opp	157.390,75
7	Darowizny osób indywidualnych, darowizny rzeczowe, odsetki bankowe	102.163,46

WYDATKI

	Ogółem koszty realizacji programu w roku 2014 wyniosły w tym między innymi:	3.174.526,46
I	Program pomocy wybitnie uzdolnionym	
1	Specjalistyczne warsztaty badawcze	340.652,51
2	Seminaria i Spotkania humanistyczne	77.001,23
3	Wielodyscyplinarne obozy naukowe i ogólnorozwojowe	514.052,96
4	Staże badawcze	142.988,68
5	Koncerty, Warsztaty muzyczne	173.814,01
6	Wystawy plastyczne	32.152,98
7	Wielodyscyplinarne spotkania stypendystów otrzymujących nominacje	94.184,81
8	Stypendia celowe, dofinansowanie udziału w kursach i konkursach	226.918,73
9	Polska Edycja Konkursu Prac Młodych Naukowców UE, Festiwal Młodych Badaczy <i>Odkrycia</i>	109.465,02
10	<i>EUCYS 2014</i>	865.269,29
11	Spotkanie tutorów	19.663,59
12	Wyjazdy zagraniczne	76.225,74
13	Platforma	29.700,00
14	Prenumerata czasopism popularno – naukowych i kulturalnych	33.191,00
15	Inne świadczenia na rzecz uczestników programu, Projekt „Młodzi Badacze”, „Pierwszy Tutor”, CERN, poradnik i inne	25.934,94
16	Opracowanie programu, ewaluacja i promocja	19.764,44
II	Program medyczny „Koalicja dla wcześniaka”	28.309,34
III	Koszty organizacji i obsługi realizowanych programów	365.237,19

WOLONTARIAT:

	Wartość nieodpłatnej pracy naukowców i wolontariuszy oraz darowizn w formie różnych świadczeń rzeczowych	306.810,00
--	---	-------------------